

ПРОФЕСІЙНО, КОМПЕТЕНТНО, ВІДВЕРТО

Володимир ЯРОШЕНКО

В Міністерстві України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи вже стало доброю традицією проведення так званих "прямих ліній", тобто заходів, орієнтованих насамперед на діалог із громадянами стосовно певного напрямку діяльності Міністерства

Темою чергової п'ятниці був стан справ у Зоні відчуження та на ЧАЕС, а на запитання громадян і журналістів відповідав заступник міністра МНС Володимир Холоша. Зокрема, він повідомив, що в Зоні відчуження підтримується стабільна радіологічна ситуація, в плановому режимі ведуться роботи щодо виконання програм із поводження з радіоактивними відходами, зняття ЧАЕС із експлуатації та перетворення її на екологічно безпечну систему.

Хоча масштабний брифінг для представників мас-медіа й не передбачався, присутні журналісти мали нагоду поставити Володимирі Івановичу свої запитання. Відповідаючи на одне з них, стосовно реалізації чорнобильських проєктів, заступник міністра запевнив: "Уже проводиться експертиза проєкту будівництва сховища відпрацьованого ядерного палива, і невдовзі буде поданий до Спеціалізованої державної експертної організації проєкт нового безпечного конфайнменту".

Він також розповів, що вже завершено будівництво всіх трьох ЛОТів заводу з переробки твердих радіоактивних відходів. "Наприкінці першого кварталу наступного року ми плануємо приступити до випробувань заводу та наразі ввести його в експлуатацію", – повідомив Володимир Іванович. Він також підкреслив, що всі чорнобильські проєкти, незважаючи на економічну кризу, профінансовані в повному обсязі, частково за рахунок Державного бюджету, а також за кошти донорів.

Що стосується проєктів за участю

іноземних партнерів, то, за словами Володимира Холоши, вони також не стоять на місці, ось і цими днями проводиться групове командно-штабне навчання з питань транспортування та утилізації радіоактивних відходів. Усі його учасники продемонстрували розуміння українських постчорнобильських проблем і спільно шукали шляхи й можливості для їх ефективного вирішення.

Коли можна очікувати завершення будівництва нового безпечного конфайнменту? Чи його проєктування належним чином фінансується, чи проводяться якісь підготовчі роботи на майданчику ЧАЕС?

За словами Володимира Івановича, на даний час здійснюється детальне проєктування нового безпечного конфайнменту (НБК), розробка проєктної та робочої конструкторської документації. Паралельно на майданчику ЧАЕС виконуються роботи з підготовки майданчика під спорудження НБК.

Проєктна документація НБК розділена на кілька пакетів. Відповідно одні частини проєкту вже пройшли або проходять державну експертизу, а інші – ще на стадії розробки. Не очікуючи закінчення всього проєктування, починаються будівельні роботи за тими частинами проєкту, котрі вже закінчені та пройшли державну експертизу.

Відповідно до узгоджених графіків, до кінця поточного року проєкт нового "Укриття" має бути закінчений до 28 грудня. Коли він буде готовий і затверджений, розпочнеться будівництво.

Вартість нового "Укриття" дуже важлива для України, проте головне – щоб новий безпечний конфайнмент

був абсолютно надійним у питаннях радіаційної та ядерної безпеки.

Заступник міністра підкреслив, що за реалізацією всіх чорнобильських проєктів уважно слідкує Європейський банк реконструкції та розвитку, котрий двічі на рік звітує перед Асамблеєю донорів про використання коштів. Це змушує всіх учасників працювати без відхилень від програми, що створює підвалини для впевненості в успіху.

Присутнім було цікаво дізнатися: як виглядає сьогодні ситуація на ЧАЕС у цілому? Чи реалізуються вимоги Закону про перетворення станції в екологічно безпечний об'єкт?

Відповідаючи на це запитання, Володимир Іванович нагадав, що й справді, майже рік тому Верховна Рада України прийняла закон "Про загальнодержавну програму зняття з експлуатації ЧАЕС і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему". Він набирає чинності з 1 січня 2010 року. Що ж стосується загальної ситуації на станції, то нині радіаційний вплив на персонал, населення й довкілля суттєво менший від нормованих дозових меж опромінення.

Як було вже зазначено, 2008 року завершена стабілізація конструкцій на 4-му енергоблоці; це, як мінімум, на 15 років убезпечить будівельників, які будуть споруджувати новий безпечний конфайнмент, а також безпеку блоків 1, 2 й 3, сховища відпрацьованого ядерного палива, фізичний захист ядерних матеріалів, котрі знаходяться на промисловому майданчику ЧАЕС. Після вилучення ядерного палива з реакторної установки 3-го блока завершені роботи з його повної зупинки. А перший і другий

реактори зупинені ще 2008 року.

На запитання щодо можливості подальшого здійснення сторонніми особами озайомчих поїздок в Зону відчуження, Володимир Іванович відповів стримано: "Чорнобиль, як відомо, не віднесений до категорії туристичних центрів. Більшість людей, які прагнуть там побувати, це науковці, журналісти, письменники, екологи, політики. Відтак їх поїздки повинні розглядатися не в розважально-туристичному контексті певного бізнесового проєкту, а як одна з форм нашої інформаційної програми.

Необхідно усвідомлювати, що Зона є територією високої небезпеки. Перебуваючи там, відвідувачі не повинні розслаблятися і не забувати, що на них може впливати зовнішнє й внутрішнє опромінення внаслідок радіаційного забруднення довкілля. Тому кожні відвідини Зони, в тому числі міст Чорнобиль та Прип'ять, обмежені певним часом. А сама станція взагалі має статус режимного об'єкта, відтак доступ сторонніх осіб на територію промислового майданчика суворо заборонений. До маршрутів відвідань ЧАЕС дозволено включати лише оглядовий майданчик об'єкта "Укриття" й адміністративно-побутовий корпус №1.

Володимир Холоша висловив впевненість у тому, що нинішнє й майбутнє покоління людей – українців, європейців, жителів інших континентів – мають право самі побачити ЧАЕС та оцінити як людську помилку, що призвела до найбільшої техногенної катастрофи, так і мужність ліквідаторів її страшних наслідків.